

ГРАЃАНСКА
ПЛАТФОРМА
НА МАКЕДОНИЈА

MILC

ДОВЕРБАТА ВО ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

ГРАЃАНСКА
ПЛАТФОРМА
НА МАКЕДОНИЈА

ДОВЕРБАТА ВО ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

Издавач

Македонски центар за меѓународна соработка

За издавачот

Сашо Клековски
Извршен директор

Автори

Сашо Клековски
Александар Кржаловски

Проектен тим

Сунчица Саздовска
Даниела Стојанова

Лектура

Даниел Медароски

Дизајн и подготовка

Кома лаб. Скопје

Печати

Боро Графика, Скопје

Скопје, септември, 2007 г.

Тираж:

800

Овој извештај е овозможен благодарееќи на Европската агенција за реконструкција преку финансирањето од Европската Унија.

Мислењата што се овде изразени им припаѓаат на авторите и не ги одразуваат ставовите на Македонскиот центар за меѓународна соработка и на членките на Граѓанската платформа на Македонија, ниту на Европската агенција за реконструкција.

Copyright © 2007 Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС), Скопје. Сите права се задржани.

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР	5
ЛИСТА НА КРАТЕНКИ	7
ИЗВРШНО РЕЗИМЕ	9
ВОВЕД	15
Позадина	15
Термини и дефиниции	15
Методологија и пристап	16
ДОВЕРБА И ДОВЕРБА ВО ИНСТИТУЦИИТЕ	19
Вовед	19
Доверба во сличните и општа доверба	19
Доверба во институциите	20
Доверба во државниот сектор	20
Доверба во деловниот сектор	22
Доверба во професии	23
Заклучоци	24
ДОВЕРБА И СТАВОВИ ЗА ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО	25
Вовед	25
Доверба во граѓанското општество	25
Ставови за граѓанските организации	26
Граѓанските организации и политичките партии	27
Заклучоци	29
ПОЗНАВАЊЕ И СТАВОВИ ЗА ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ	31
Вовед	31
Познавање граѓански организации во одговор на општествените приоритети	31
Познавање и ставови за дваесет и три граѓански организации	36
Познавање и ставови за личности од граѓанските организации	39
Заклучоци	41
ТОЛЕРАНЦИЈА	43
Вовед	43
(Не)толерантност кон различни групи луѓе	43
Заклучоци	45
Прилог 1. ПРАШАЛНИК	47
Прилог 2. СТРУКТУРА НА ПРИМЕРОК	53

ПРЕДГОВОР

Минатата, 2006 година, како дел од сопствената ориентација кон „планирање (и застапување) засновано на факти“, МЦМС го издаде извештајот „Довербата и добротворството во Македонија“.

Годинава извештајот е раздвоен на два посебни дела за доверба и граѓанска одговорност (вкл. добротворство). МЦМС го спроведе истражувањето и го подготви извештајот за „Довербата во граѓанското општество“, како дел од програмата за работа на Граѓанската платформа на Македонија (ГПИМ). МЦМС одвоено и дополнително ќе го спроведе истражувањето за граѓанска одговорност.

Овогодишниот извештај е подобрен врз основа на минатогодишните искуства. Поголемите промени се вклучување на истражување на толеранцијата, како и воведување на повеќе индекси за следење на довербата во граѓанските организации. Толеранцијата, покрај довербата, е битна вредност за развој на социјалниот (општествениот) капитал. Индексите треба да ги олеснат анализите на трендовите.

Со овие интервенции во методологијата, како и со самото периодично повторување на извештајот, сметаме дека ја подобривме употребливоста на овој извештај.

Сашо Клековски

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

АДИ:	Асоцијација за демократски иницијативи
ДЕМ:	Движење на екологистите на Македонија
ЕСЕ:	Здружение за еднаквост, солидарност и еманципација
ЗИОМ:	Заедница на инвалидските организации на Македонија
ЗНМ:	Здружение на новинарите на Македонија
ЗЕЛС:	Заедница на единиците на локалната самоуправа
ИСППИ:	Институт за социолошки и политичко правни истражувања
ИТЗ:	Институт за трајни заедници
ИЦГО:	Информативен центар за граѓанско општество
МРФП:	Македонска развојна фондација за претпријатија
МЦК:	Македонски црвен крст
МЦМС:	Македонски центар за меѓународна соработка
ОПМ:	Организација на потрошувачите на Македонија
СЗПМ:	Сојуз на здруженијата на пензионерите на Македонија
СМК:	Светски македонски конгрес
ССУКМ:	Сојуз на студентите при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“
СОЖМ:	Сојуз на организации на жените во Република Македонија
ФИООМ:	Фондација Институт отворено општество - Македонија
ХКЧП:	Хелсиншки комитет за човекови права на Република Македонија
ЦИРа:	Центар за институционален развој
ЦИИ:	Центар за граѓанска иницијатива

ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Извештајот „Довербата во граѓанското општество“ доаѓа како резултат на потребата да се провери колкава е довербата на граѓаните во граѓанските организации. Извештајот оди и понатаму. Тој дава поширок поглед на довербата, вклучувајќи ги покрај граѓанскиот, и другите два сектори, државниот и приватниот. Притоа, овозможува увид во ставовите на граѓаните за трите сектори. Големiot број социодемографски варијабли овозможува да се види како ставовите и изјавите содејствуваат со социјалните показатели, родовата и етничката припадност или регионот на живеење. Анкетирањето на репрезентативен примерок е избрано како погодна методологија за проверка на довербата.

Истражувањето покажа дека во Македонија е релативно ниска општата доверба (57,3 %) и довербата во институциите (43,1 %). И понатаму е впечатлива поголемата доверба на микро и на локално ниво, наспроти помалата доверба во големите и во националните институции. Владата има битно зголемување на довербата на 44,6 % од 26,6 % во 2006 година.

Во поглед на довербата во граѓанските организации, граѓаните се поделени, односно 45,4 % имаат доверба. Мнозинство на граѓаните во Македонија веруваат дека граѓанските организации се средство со кое вешти поединци доаѓаат до пари и влијание и/или им служат само на интересите на странски држави и на нивните фондации. Ставовите дека граѓанските организации се за остварување на интересите на граѓаните и можност да допре нивното мислење и дејствување до јавноста се во малцинство. За граѓаните, граѓанските организации се злоупотребувани од политичките партии и зад нив се кријат политички партии, но во малку случаи тоа може да го илустрираат со пример на граѓанска организација зад која се крие политичка партија.

Општото познавање на граѓанските организации е добро. Значително послабо граѓаните ја познаваат работата на граѓанските организации во конкретни области. Најмногу се познати организации кои работат на намалување на сиромаштијата, а најмалку на економски развој. Постои сооднос на познавањето на граѓанските организации со нивниот профил, нивото на нивните активности и нивната експонираност во јавноста. Јавноста има позитивно мислење за граѓанските организации.

ОПШТА ДОВЕРБА		
Луѓе	57,3	↔
Семејство	96,2	↔
ДОВЕРБА ВО ИНСТИТУЦИИТЕ		
Држава	38,6	↑↑
Деловен (приватен бизнис) сектор	51,9	↔
Граѓански (невладин) сектор	45,3	↔
Политички партии	23,1	↔
Медиуми	52,6	↓
Меѓународна заедница	47,3	↔
Индекс на доверба во институциите	43,1	↔
ДОВЕРБА ВО ДРЖАВНИОТ СЕКТОР		
Претседател	35,1	↔
Влада	44,6	↑↑↑
Собрание	32,6	↑
Судство	21,1	↔
Образовни институции	68,5	↔
Локална самоуправа	44,8	↔
ДОВЕРБА ВО ДЕЛОВНИОТ СЕКТОР		
Големи претпријатија	47,9	↓
Мали и средни	53,1	↓
Микро (семејни)	66,2	↔
ДОВЕРБА ВО ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР		
Граѓански организации	45,4	↓
Цркви и верски заедници	65,6	↔
Синдикати	17,9	↓
Стопански комори	24,3	↓↓

ЛЕГЕНДА

↔	без или незначителни промени	Без или незначителни промени = 0-3 % Мали = 3,01-5 % Умерени = 5,01-10 % Големи = над 10 %
↑	мало зголемување	
↓	мало опаѓање	
↑↑	умерено зголемување	
↓↓	умерено опаѓање	
↑↑↑	големо зголемување	
↓↓↓	големо опаѓање	

ИНДЕКСИ НА ПОЗНАВАЊЕ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ ВО ОДГОВОР НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРИОРИТЕТИ

Познавање граѓански организации кои работат во полето на сиромаштијата	29,9	↑↑
Први пет организации: МЦК, Ел хилал, ФИООМ, МЦМС, СОЖМ		
Познавање граѓански организации кои работат во полето на борба против корупцијата	12,0	↓↓
Први пет организации: Транспарентност Македонија, ФИООМ, Нулта корупција - транспарентност, ХКЧП		
Познавање граѓански организации кои работат во полето на развој на економијата	3,5	
Први пет организации: МРФП		
Познавање граѓански организации кои во последните дванаесет месеци е помогнале на заедницата на каков и да е начин	3,6	
Први пет организации: ФИООМ, МЦК, Ел хилал, ЗЕЛС, Јета		
Познавање граѓански организации кои работат во полето на развој на граѓанското општество	23,6	↑↑
Први пет организации: ФИООМ, Мост, ХКЧП, МЦМС, СОЖМ		

ИНДЕКСИ НА ПОЗНАВАЊЕ И СТАВОВИ ЗА ДВАЕСЕТ И ТРИ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Препознавање граѓански организации	63,9	↑↑
Познавање граѓански организации	30,8	↔
Доверба во граѓански организации	23,5	↔
Позитивни/негативни ставови за граѓански организации	4,4	↔
Први 10 на препознавање граѓански организации	83,2	↔
Први 10 на познавање граѓански организации	47,2	↔
Први 10 на доверба во граѓански организации	36,9	↔
Први 10 на позитивни/негативни ставови за граѓански организации	7,4	↔

ИНДЕКСИ НА ПОЗНАВАЊЕ ЛИЧНОСТИ ОД ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Познавање личности од граѓанското општество	42,6	↔
Доверба во личности од граѓанското општество	25,2	↔
Доверба/недоверба во личности од граѓанското општество	1,5	↔
Први 10 на познавање личности од граѓанското општество	54,9	↔
Први 10 на доверба во личности од граѓанското општество	32,2	↔
Први 10 на доверба/недоверба во личности од граѓанското општество	1,7	↔

ЛЕГЕНДА

↔	без или незначителни промени	Без или незначителни промени = 0-3 % Мали = 3,01-5 % Умерени = 5,01-10 % Големи = над 10 %
↑	мало зголемување	
↓	мало опаѓање	
↑↑	умерено зголемување	
↓↓	умерено опаѓање	
↑↑↑	големо зголемување	
↓↓↓	големо опаѓање	

ПОЗАДИНА

Во овој извештај се анализирани наодите од анкетата „Довербата во граѓанските организации во Република Македонија“, која беше спроведена на национален репрезентативен примерок на граѓаните на Република Македонија.

Целта на истражувањето беше да се испита довербата на граѓаните во граѓанските организации и актерите во граѓанските организации.

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) му ја довери анкетата на јавното мислење, врз којашто се базира овој извештај, на Институтот за социолошки и правно-политички истражувања (ИСППИ), чија одговорност беше и методолошката исправност на анкетата.

Ова истражување се спроведува по втор пат. Првото истражување е спроведено во април 2006 г. и објавено во публикацијата „Довербата, одговорноста за општествените прашања и добротворството во Македонија“. Во 2006 година, паралелно со ова истражување, е спроведено истражувањето за „Одговорност за општествените прашања и добротворство“. Во 2007 година тоа истражување се спроведува и ќе се објави одвоено од ова истражување.

Оваа година истражувањето е спроведено во рамките на проектот „Поддршка на националниот форум/платформа на граѓанското општество“, финансиски поддржан од Европската Унија (ЕУ) и раководен од Европската агенција за реконструкција (ЕАР). Истражувањето е дел од програмата за работа на Граѓанската платформа на Македонија (ГПИМ) за 2006-2007 година.

ТЕРМИНИ И ДЕФИНИЦИИ

Во македонската јавност и во стручните кругови не постои взаемно разбирање на концептот (дефиницијата) на граѓанското општество. Во овој извештај е употребена дефиницијата од Цивикус - Индексот

на граѓанското општество во Македонија (МЦМС, 2006). Оваа дефиниција гласи „сите формални и неформални граѓански здружувања, организации и мрежи коишто го исполнуваат општествениот простор меѓу семејството, деловниот сектор, политичките партии и власта, а кои се здружуваат заради остварување заеднички цели и интереси“.

Според оваа дефиниција во граѓанското општество се опфатени граѓанските организации (здруженија на граѓани и фондации), црквите и верските организации, синдикатите, стопанските комори и организациите на работодавачите.

МЕТОДОЛОГИЈА И ПРИСТАП

Истражувањето е спроведено со усна анкета во домаќинствата во првата половина на јули 2007 година на репрезентативен примерок од 1.601 испитаник.

ПРАШАЛНИК

Прашалниците за анкетата се оние употребени во 2006 година, изменети врз основа на искуствата од првата анкета. Прашањата се подготвени од авторите и од проектниот тим на МЦМС, во соработка со експерти од ИСППИ.

За исполнување на целите на истражувањето, со прашалникот беа опфатени следните варијабли:

- » Доверба на граѓаните во институциите од јавниот (државниот), деловниот (приватниот) и граѓанскиот сектор;
- » Ставови за граѓанското општество;
- » Информираност за граѓанските организации и нивните активности;
- » Толеранција;
- » Социодемографски карактеристики.

ПРИМЕРОК

Анкетите беа спроведени во јули 2007 година на репрезентативен примерок од 1.601 испитаник. Популациската рамка на примерокот беше население постаро од 18 години, а критериуми за репрезентативност беа: пол, етничка припадност, возраст, место на живеење и региони. Исто така се внимаваше изборот на испитаници да обезбеди

репрезентативност и по работен статус и по степен на образование, а годинава граѓаните беа запрашани и дали членуваат во некоја граѓанска организација.

Од 1.601 испитаник, 49 % беа жени, а 51 % мажи, во однос на етничката застапеност Македонците беа застапени со 64,5 %, а Албанците со 24,6 %, другите етнички групи беа застапени со 10,9 %. Во однос на местото на живеење, селската популација беше застапена со 42,7 %, додека градската со 57,3 % (град Скопје, со 20 %). Повеќе информации за структурата на примерокот се дадени во прилогот 2.

ОБРАБОТКА И ПРИКАЖУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Собраните податоци се обработени со честота и пропорција на одговорите. Податоците се со веројатност на точност од 95 % и со грешка од +/- 5 %.

Резултатите се прикажани во графикони на ниво на целиот примерок. Покрај графиконите, податоците се прикажани и во бројки.

Покрај бројките е прикажан трендот во однос на претходната година, за оние податоци кои се споредливи со истражувањето од 2006 година. Легендата на симболите за трендовите е во извршното резиме.

Во извршното резиме се предадени некои од побитните податоци и нивниот тренд. Исто така, за подобрување на анализата на податоците се употребени одредени индекси. Бидејќи индексите се употребуваат за првпат, употребени се во поширок број за да се анализира нивната корисност.

Во извештајот незначително малцинство се употребува за одговори помалку од 10 % од примерокот, мало малцинство за 11 % до 30 %, малцинство за 30 % до 50 %, мнозинство за 51 % до 70 %, и големо мнозинство за повеќе од 70 %.

РАБОТНА ГРУПА

МЦМС вклучи неколку свои соработници во сите фази на истражувањето: Сашо Клековски, извршен директор, Александар Кржаловски, координатор на меѓусекторски и меѓународни програми, Сунчица Саздовска, раководител на одделението за граѓанско општество и Даниела Стојанова, соработник на проект.

ИНДЕКСИ НА ПОЗНАВАЊЕ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ ВО ОДГОВОР НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРИОРИТЕТИ

Индекс на познавање граѓански организации кои работат во полето на сиромаштијата, борбата против корупцијата, развој на економијата, кои ѝ помогнале на заедницата во последните 12 месеци и кои работат во полето на развој на граѓанското општество	= Σ знам
---	-----------------

ИНДЕКСИ НА ПОЗНАВАЊЕ И СТАВОВИ ЗА ДВАЕСЕТ И ТРИ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Препознавање граѓански организации	= Σ сум слушнал/број на организации
Познавање граѓански организации	= Σ знам/број на организации
Доверба во граѓански организации	= Σ позитивно мислење/број на организации
Позитивни/негативни ставови за граѓански организации	= Σ количник на позитивни и негативни ставови/број на организации
Први 10 на препознавање граѓански организации	= Σ сум слушнал/први 10 организации
Први 10 на познавање граѓански организации	= Σ знам/први 10 организации
Први 10 на доверба во граѓански организации	= Σ позитивно мислење/први 10 организации
Први 10 на позитивни/негативни ставови за граѓански организации	= Σ количник на позитивни и негативни ставови/први 10 организации

ИНДЕКСИ НА ПОЗНАВАЊЕ ЛИЧНОСТИ ОД ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Познавање личности од граѓанското општество	= Σ знам/број на личности
Доверба во личности од граѓанското општество	= Σ доверба/број на личности
Доверба/недоверба во личности од граѓанското општество	= Σ количник на доверба и недоверба/број на личности
Први 10 на познавање личности од граѓанското општество	= Σ знам/први 10 личности
Први 10 на доверба во личности од граѓанското општество	= Σ доверба/први 10 личности
Први 10 на доверба/недоверба во личности од граѓанското општество	= Σ количник на доверба и недоверба/први 10 личности

ДОВЕРБА И ДОВЕРБА ВО ИНСТИТУЦИИТЕ

ВОВЕД

Довербата е клучна компонента на социјалниот капитал. Општо земено, може да се идентификуваат три главни типа доверба.

Првата е социјална доверба во сличните, партикулизирана доверба или персонализирана доверба. Ова е доверба внатре во заснованите релации или социјални мрежи (семејство, пријатели, соседи итн.).

Втората, општата доверба или социјалната доверба, вклучува доверба во непознати.

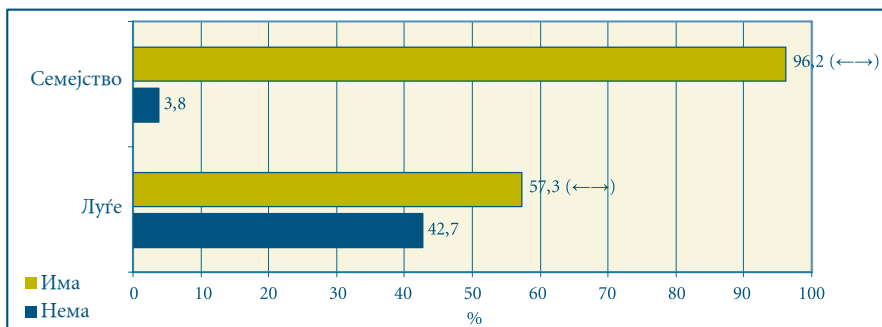
Третата доверба е институционалната доверба, која реферира на основана доверба во формалните институции на владеење и на општеството.

ДОВЕРБА ВО СЛИЧНИТЕ И ОПШТА ДОВЕРБА

Граѓаните во Македонија во големо мнозинство имаат доверба во семејството (96,2 %), наспроти мнозинство на граѓани (57,3 %) кои имаат општа доверба во луѓето. Довербата во сличните и општата доверба не се променети во однос на 2006 година.

Графикон 1.

Колку доверба имате во луѓето и во семејството

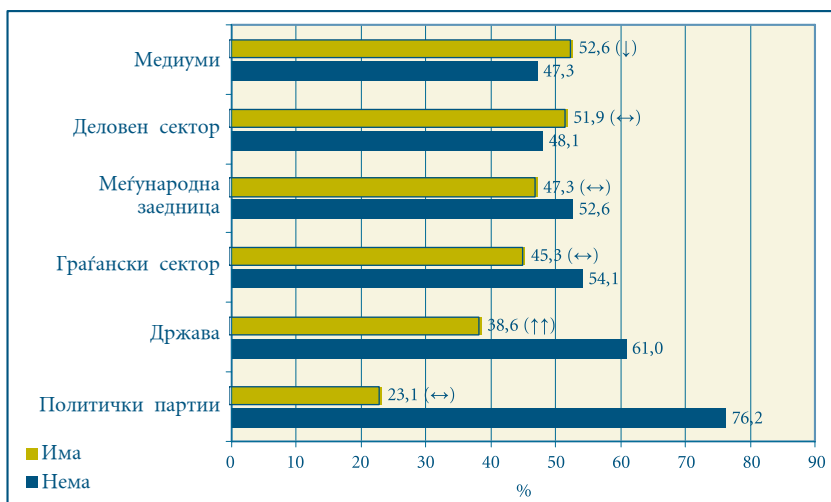

ДОВЕРБА ВО ИНСТИТУЦИИТЕ

Со довербата во институциите е истражувана довербата според трисекторскиот пристап: држава, деловен (приватен) и граѓански сектор. Медиумите и политичките партии поради можноста да припаѓаат во повеќе сектори се издвоени посебно. Кон нив е додадена меѓународната заедница.

Графикон 2.

Колку доверба имате во:

Довербата на мнозинство ја имаат медиумите и приватниот (деловниот) сектор. Блиску до мнозинството се граѓанскиот сектор и меѓународната заедница. Државата има малцинска поддршка. И понатаму најмалку доверба граѓаните имаат во политичките партии, каде 44,8 % од нив немаат никаква доверба. Во однос на 2006 година, има незначителни промени, со исклучок на порастот на довербата кон државата од 29,2 % во 2006 година на 38,6 % во 2007 година.

И покрај зголемувањето на довербата кон државата кај етничките Македонци, и етничките Македонци (41,7 % наспроти 26,5 % во 2006 година) и етничките Албанци (33,5 % наспроти 36,2 % во 2006 година) имаат слична доверба во државата (38,6 %).

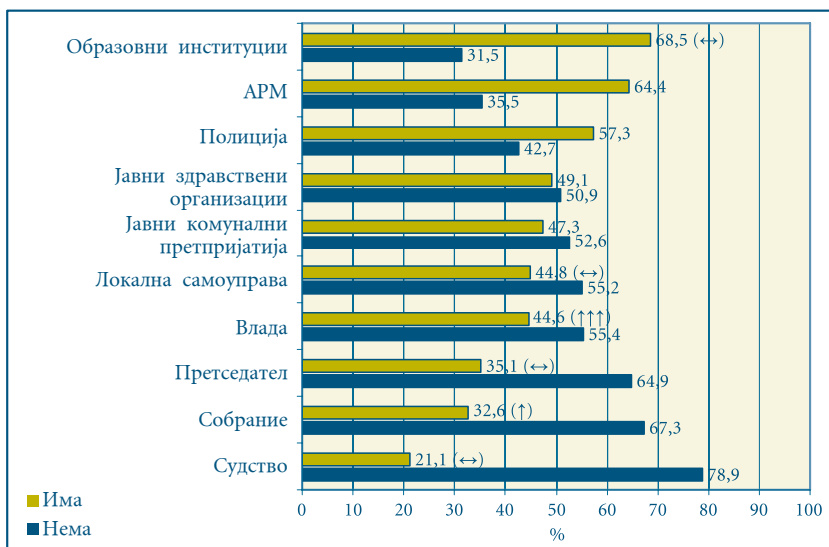
Припадниците на помладите генерации (18-30 години) имаат помала доверба во државата (32,1 %), додека возрасните над 65 години (и пензионерите) имаат повисока доверба (51,2 %)

Останува битна етничката разлика во довербата кон меѓународната заедница, односно етничките Македонци имаат пониска доверба во меѓународната заедница (37,4 %), за разлика од етничките Албанци кои имаат повисока доверба во меѓународната заедница (72,1 %).

ДОВЕРБА ВО ДРЖАВНИОТ СЕКТОР

Различни институции различно придонесуваат кон (не)довербата кон државата.

Графикон 3.
Доверба во државниот сектор

Образовните институции, армијата и полицијата ја имаат довербата на мнозинството, а јавните здравствени установи, јавните комунални претпријатија и локалната самоуправа на малцинството. Граѓаните имаат најмалку доверба во судството. Владата, Претседателот и Собранието имаат поддршка од малцинството.

Владата има битно зголемување (18 %) на довербата на 44,6 % од 26,6 % во 2006 година. Зголемувањето на довербата во Владата се должи на довербата и кај етничките Македонци (46,3 %) и кај етничките Албанци (40,9 %), и поголемата доверба кај вработените во јавниот и граѓанскиот сектор, земјоделците и пензионерите.

Армијата и полицијата имаат доверба кај мнозинството граѓани. Довербата во полицијата е слична кај двете побројни заедници, односно и кај етничките Македонци (52,1 %) и кај етничките Албанци (45,6 %). Довербата во полицијата е висока и кај етничките Роми (65,1 %).

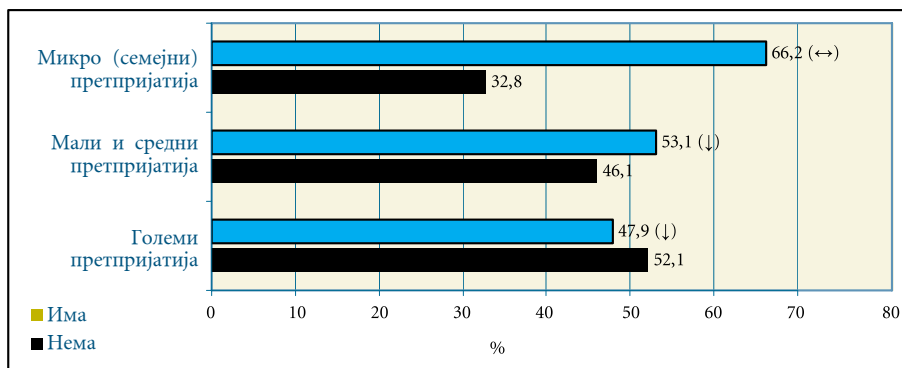
Битните разлики од 2006 година, на етничка и регионална основа, во довербата кон локалната самоуправа се намалени во 2007 година, иако сè уште повисока доверба имаат етничките Албанци (51,8 %) и во Полог (64,4 %).

ДОВЕРБАТА ВО ДЕЛОВНИОТ СЕКТОР

Во довербата на деловниот сектор истражувана е довербата во микро (семејни), малите и средните, како и големите претпријатија.

Графикон 4.

Доверба во деловниот сектор

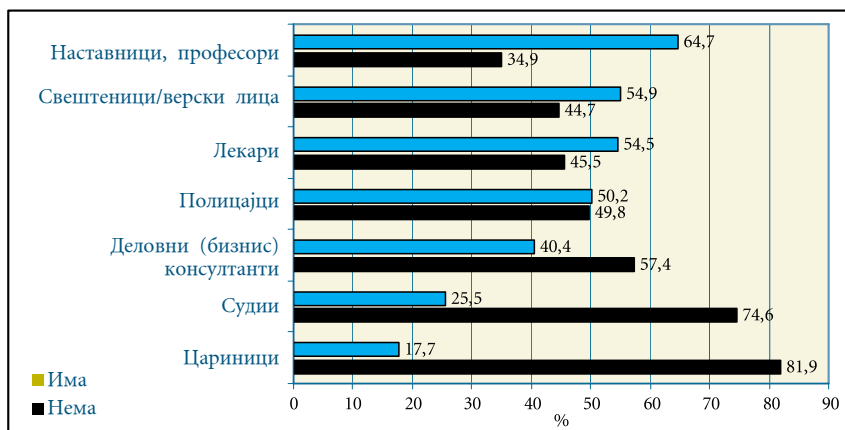

Граѓаните имаат најголема доверба во микропретпријатијата наспроти големите претпријатија. Тоа е во корелација со високата доверба во семејството (доверба во сличните). Довербата во микро е незначително зголемена, а во големи е незначително намалена во однос на 2006 година.

ДОВЕРБА ВО ПРОФЕСИИ

За прв пат се поставени и прашања за довербата во професии, наспроти довербата во институции.

Графикон 5.
Доверба во професии

Наставниците, верските лица, лекарите и полицајците имаат доверба на мнозинството. Најмала доверба имаат цариниците (17,7 %). Довербата во професиите (наставници, полицајци, судии) ја следи довербата на институциите. Кај две професии има разлики. Довербата во верски лица (54,9 %) е пониска од довербата во верски заедници (65,6 %), а довербата во лекарите (54,5 %) е малку поголема од довербата во јавните здравствени установи (49,1 %).

Во довербата во професиите нема битни разлики, со исклучок на малите генерациски разлики во довербата кон наставниците и помалата доверба кон судиите од страна на етничките Албанци (14,9 %) и земјоделците (12 %). Во Пелагонија имаат повисока доверба во полицајци (60,3 %) и судии (36,4 %).

ЗАКЛУЧОЦИ

Релативно ниска општа доверба и доверба во институциите

Граѓаните имаат висока доверба во сличните - доверба во семејството (96,2 %) и пониска општа доверба (57,3 %) и доверба во институциите.

И понатаму е впечатлива поголемата доверба на микро или на локално ниво, односно довербата во микропретпријатија (66,2 %) и локалната самоуправа (44,8 %). Тоа е во корелација со довербата во сличните.

Постои помала доверба во големите и во националните институции, со исклучок на образовните институции (65,6 %), армијата, медиумите (56,7 %) и полицијата.

Пониска доверба постои во Претседателот (35,1 %), Собранието (32,6 %), политичките партии (23,1 %), судството (21,1 %) и царинците (17,7 %).

24

Голем пораст на довербата во Владата

Владата има битно зголемување (18 %) на довербата на 44,6 % од 26,6 % во 2006 година. Зголемувањето на довербата во Владата се должи на довербата и кај етничките Македонци (46,3 %) и кај етничките Албанци (40,9 %).

Можна е поврзаност на порастот на довербата во Владата со порастот на довербата во државата на 38,6 % во 2007 година од 29,2 % во 2006 година.

ДОВЕРБА И СТАВОВИ ЗА ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

ВОВЕД

Посебен фокус на ова истражување е граѓанскиот сектор и довербата на јавноста во него. Како што е наведено во воведот, граѓанскиот сектор покрај граѓанските организации (здруженија на граѓани и фондации), често реферирани и како невладини организации, ги вклучува и црквите и верските заедници, синдикатите, стопанските комори и организациите на работодавачи.

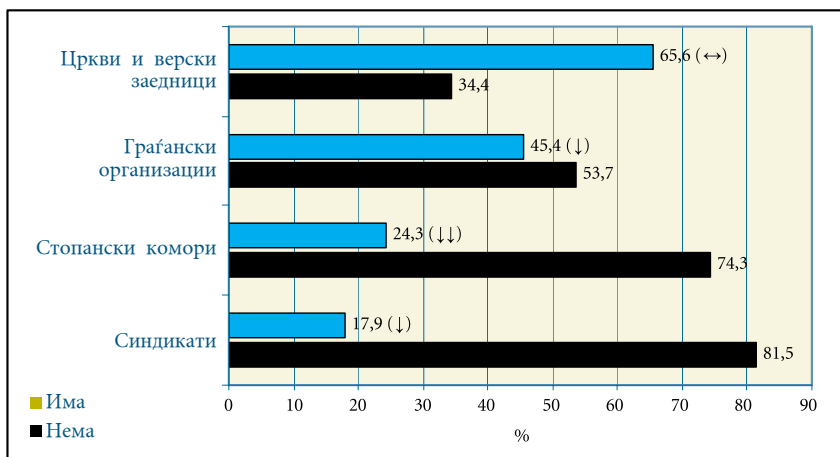
Во овој дел се истражени и одредени ставови во однос на граѓанските организации, како и односот со политичките партии.

ДОВЕРБА ВО ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

Граѓаните имаат најголема доверба во црквите и верските заедници (65,6 %), додека има поделеност во довербата кон граѓанските организации. Мнозинството граѓани немаат доверба во синдикатите и стопанските комори.

Графикон 1.

Колку доверба имате во:

Најголема доверба во граѓанските организации се забележува (разбирливо) кај вработените во секторот (72,7 %), а довербата расте со степенот на образованието. Позабележителна е поголемата доверба во јужните делови на државата (околу 55 % и во струмичкиот и во охридскиот регион), како и во градовите од 15.000 до 50.000 жители (52 %), наспроти Скопје, каде довербата е најмала (38 %).

Поголемата доверба во црквите и верските заедници и натаму е најизразена во пелагонискиот регион (88 %), како и кај лицата со незавршено основно образование (83 %).

СТАВОВИ ЗА ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Во оваа група прашања испитаниците беа запрашани да одберат два од презентираниите четири ставови, според сопствено приоритизирање. Одговорите се анализирани преку вкупните броеви/проценти (собрани износи за прв и втор приоритет за секое од прашањата/ставовите).

Графикон 2.

Ставови за граѓанските организации

Најголем број од испитаниците (58 %) сметаат дека граѓанските организации се средство со кое вештите поединци доаѓаат до пари и влијание. Вкупно 48 % се изјасниле дека тие им служат на интересите на странски држави, со чија помош се организираат и финансираат.

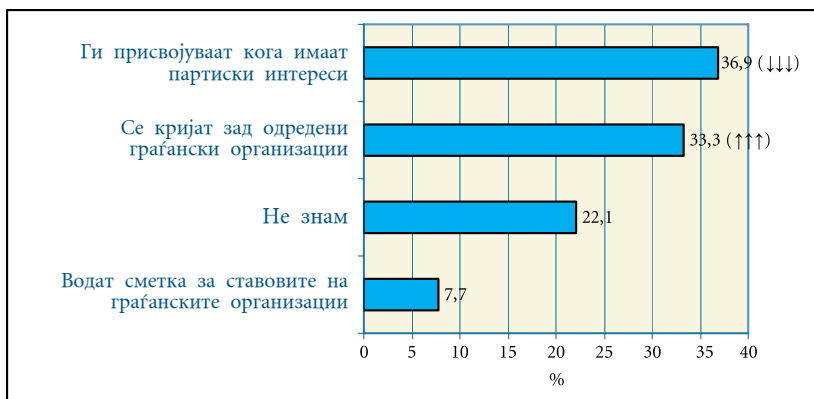
Малцински (40 и 42 %) се мислењата дека граѓанските организации служат да се остварат интересите на граѓаните, односно дека многу способни луѓе не се партиски организирани и граѓанските организации овозможуваат нивното мислење да допре до јавноста. Разликите по поединечни параметри се незначителни.

За разлика од претходната година, сега има поголема конзистентност во одговорите (негативните искази 1 и 3 се повеќе поддржани), а тоа се совпаѓа и со малцинската доверба во граѓанските организации.

ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИТЕ

Граѓаните сметаат дека политичарите ги злоупотребуваат (ги присвојуваат за свои интереси или се кријат зад нив) граѓанските организации (70,2 %), а само 7,7 % сметаат дека тие водат сметка за ставовите на граѓанските организации.

Графикон 3.
Политичките партии и нивните лидери

Забележливо отстапување од просекот за одговорот дека партиите водат сметка за ставовите на граѓанските организации има во кумановскиот, а делумно и во струмичкиот регион, каде што 23,5 %, односно 13,1 % (наспроти просекот од 7,7 %) се согласуваат со изјавата. Слично е и со вработените во јавниот сектор (12,2 %) и старите лица, над 65 години (14,3 %).

За одбележување е и податокот дека никој од испитаниците кои се вработени во граѓанскиот сектор не се согласува со таа изјава.

Наспроти одговорите (36,9 и 33,3 %) за поврзаноста на партиите и граѓанските организации, на директно прашање за идеолошка/партииска обоеност на граѓанските организации, незначително малцинство граѓани смета дека има таква поврзаност. Помалку од 20 % од испитаниците можеле да наведат конкретна граѓанска организација, а во сите поединечни случаи, тоа е под 4 %.

Табела 1.

Наведете организации зад кои стојат одредени политички партии и/или нивните лидери и ги користат како свои гласноговорници:

ОРГАНИЗАЦИЈА	%
Фондација Институт отворено општество-Македонија (ФИООМ)	3,8
Сојуз на студентите при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (ССУКМ)	3,6
Мост	2,0
Транспарентност Македонија (ТМ)	1,8
Светски македонски конгрес (СМК)	1,4
Сојуз на организациите на жените во РМ (СОЖМ)	1,2
Сојуз на синдикатите на Македонија (ССМ)	1,1
Хелсиншки комитет за човекови права на РМ (ХКЧП)	0,6
Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)	0,6
Антикорупциска комисија	0,4
Ел хилал	0,3
Унија на независните синдикати на Македонија (УНСМ)	0,3

ЗАКЛУЧОЦИ

Малцинска доверба во граѓанските организации

Малцинство граѓани имаат доверба во граѓанските организации (45,4 %). Довербата расте со степенот на образованието. Поголема е довербата во црквите и верските заедници, а помала кон синдикатите и стопанските комори.

За вештите поединци и за интересите на странските држави/фондации

Мнозинство од граѓаните во Македонија веруваат дека граѓанските организации се средство со кое вешти поединци доаѓаат до пари и влијание и/или им служат само на интересите на странски држави и на нивните фондации. Ставовите дека граѓанските организации се за остварување на интересите на граѓаните и можност нивното мислење и дејствување да допре до јавноста се во малцинство.

Ова може да се поврзе со односот на доверба или недоверба кон граѓанските организации. Најверојатно недовербата се заснова на ставовите за „вештите поединци“ и служба на странски интереси (како и на перципираната злоупотреба од политичките партии). Идните активности за градење доверба треба да го имаат тоа предвид.

Од интерес може да биде негативниот став за „вештите поединци“ и значително пониската доверба во лидерите на граѓанските организации, отколку на самите граѓански организации.

Исто така, од интерес треба да биде и контрадикторноста на високата поддршка за евроатлантски интеграции и негативниот став за граѓанските организации поддржани од странство.

Граѓанските организации се непартиски, но злоупотребувани од партиите

Испитаниците се изјасниле дека граѓанските организации се злоупотребени (70,2 %) од политичките партии или од нивните лидери.

Сепак, мало малцинство (под 20 %) од нив можеле да наведат конкретна граѓанска организација зад која сметаат дека стои политичка партија (во сите поединечни случаи, тој процент е незначителен - помал од 4 %).

Ова може да говори за стереотип за поврзаноста меѓу политичките партии и граѓанските организации, кои не е поткрепен со конкретни аргументи.

ПОЗНАВАЊЕ И СТАВОВИ ЗА ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

ВОВЕД

Истражувањето ги опфати познавањето и ставовите за конкретни граѓански организации и личности од граѓанскиот сектор.

Испитувано е општото познавање на граѓанските организации и познавањето граѓански организации кои работат во конкретни области.

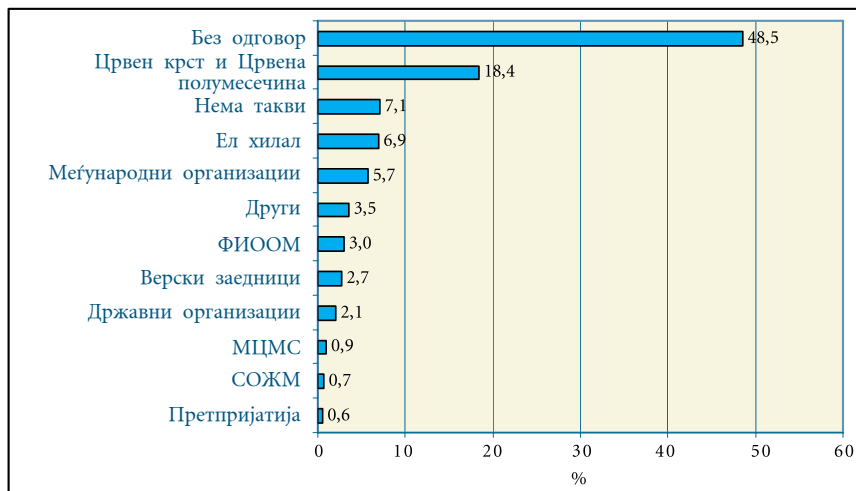
ПОЗНАВАЊЕ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ ВО ОДГОВОР НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРИОРИТЕТИ

Познавањето граѓански организации кои работат за борба против сиромаштијата, развој на граѓанското општество и борба против корупцијата е истражувано, барајќи од испитаниците да наведат конкретни организации, без да се потсетуваат или да им се даваат примери.

Познавањето организации кои работат во овие три области е различно, при што релативно подобро е познавањето организации кои работат за борба против сиромаштијата, отколку организации кои работат на јакнење на граѓанското општество и борба против корупцијата.

Графикон 1.

Препознаени граѓански организации кои придонесуваат во борбата против сиромаштијата

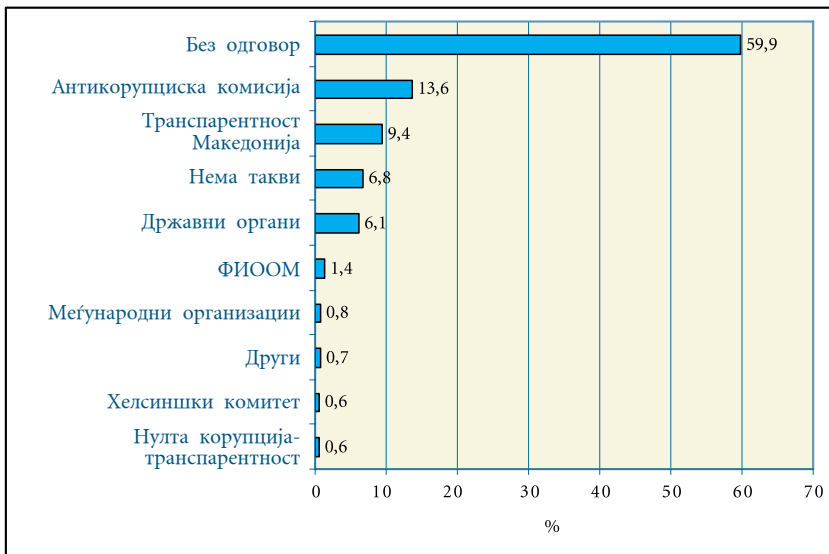

Во однос на претходната година, нема промена на распоредот на организациите кои граѓаните ги препознаваат како организации кои работат на полето на сиромаштијата.

Промена во однос на претходната година има во бројот на граѓани кои знаат да наведат некоја граѓанска организација која работи на полето на сиромаштијата, кој се зголемил на 29,9 % од 22,2 %.

Графикон 2.

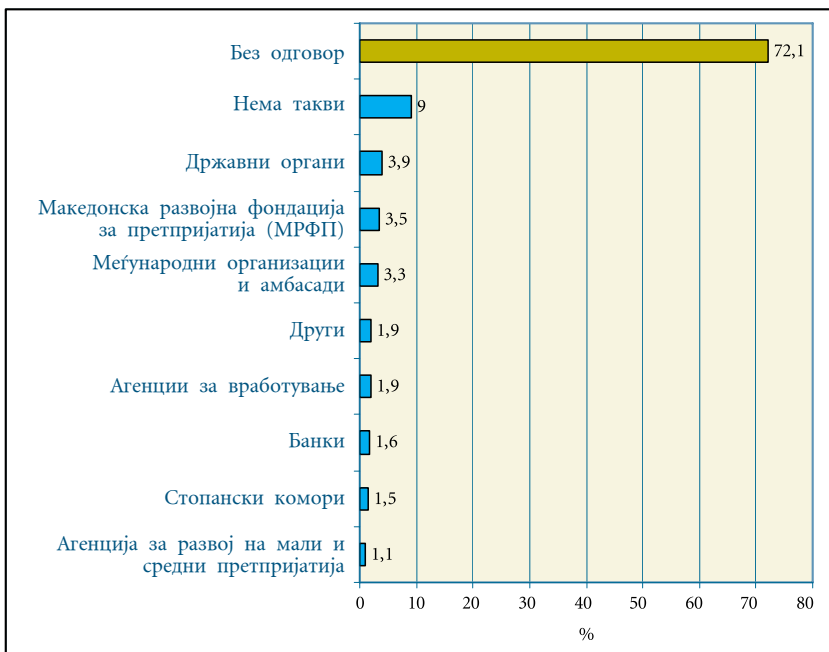
Препознаени граѓански организации кои придонесуваат во борбата против корупцијата

Иако не е граѓанска организација, Антикорупциската комисија се доживува како најактивна во борбата против корупцијата и е најчесто споменувана. Промени во однос на претходната година нема, со исклучок на тоа што учеството на оние кои знаат организација која придонесува во борбата против корупцијата се намалил од 20,5 % на 12 %.

Графикон 3.

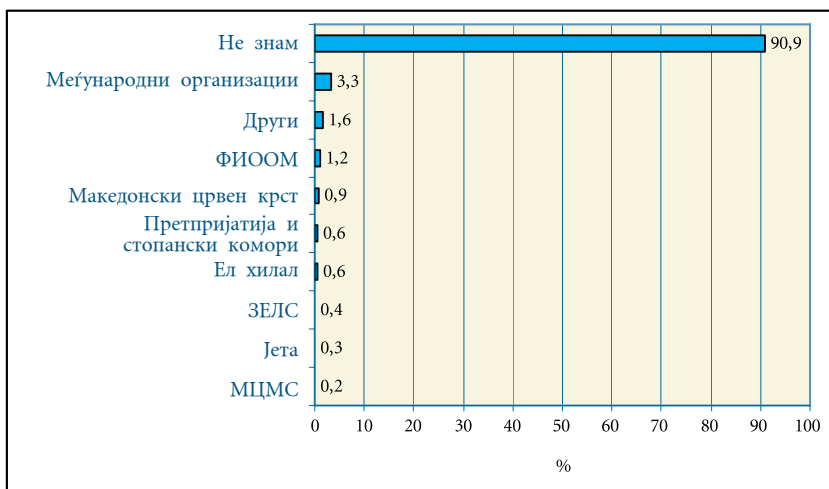
Препознаени граѓански организации кои во последните дванаесет месеци придонеле за развој на мали и средни претпријатија, за економски развој и за вработување

Испитаниците беа прашани да наведат и организација за која знаат дека во последните 12 месеци ѝ помогнала на некоја заедница на кој било начин.

Графикон 4.

Препознаени граѓански организации кои во последните дванаесет месеци ѝ помогнале на некоја заедница на каков и да е начин

Само незначително малцинство од испитаниците (3,6 %) знаеле да наведат конкретна граѓанска организација која ѝ помогнала на некоја заедница.

Графикон 5.

Препознаени граѓански организации кои придонесуваат во развојот на граѓанското општество

Меѓу организациите кои работат на јакнење на граѓанското општество во однос на претходната година испитаниците ја прошириле листата на организации со неколку нови организации.

Во однос на претходната година, нема промена на распоредот на организациите кои граѓаните ги препознаваат како организации кои придонесуваат во развојот на граѓанското општество. Промена во однос на претходната година има во бројот на граѓани кои знаат да наведат некоја граѓанска организација која придонесува во развојот на граѓанското општество, кој се зголемил на 23,6 % од 17 %.

ПОЗНАВАЊЕ И СТАВОВИ ЗА ДВАЕСЕТ И ТРИ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

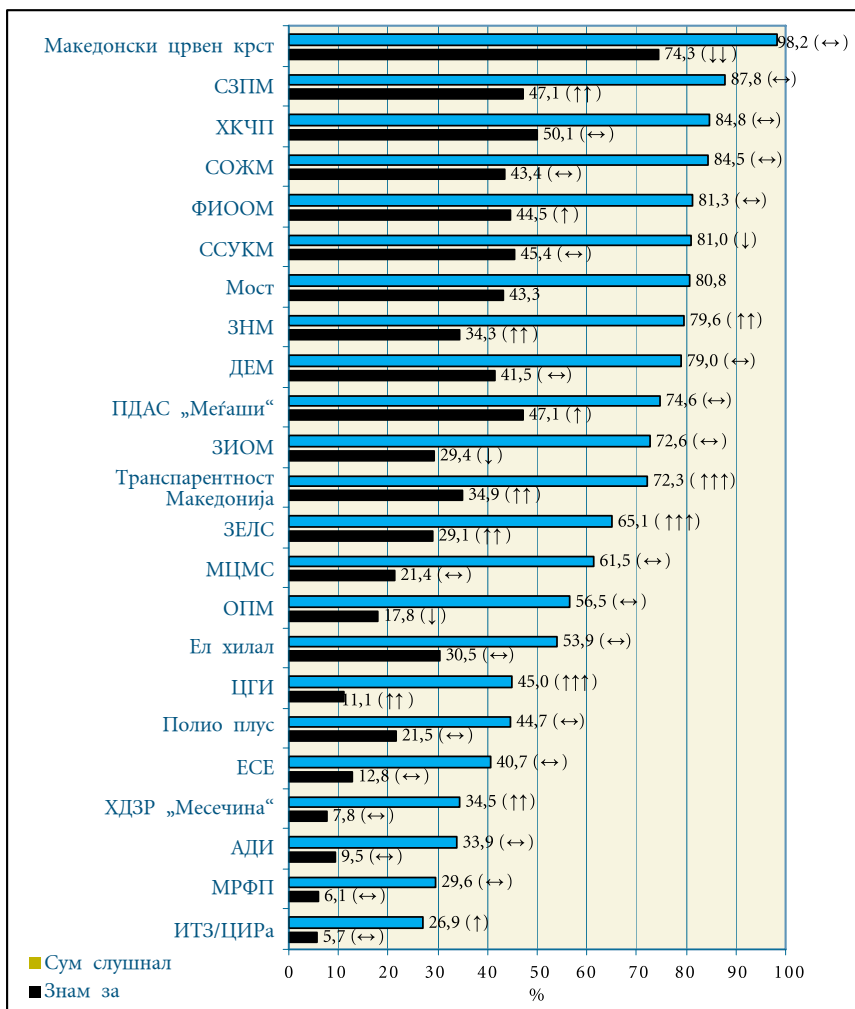
Познавањето на граѓанските организации е испитувано и со потсетување за листа од 23 организации.

Испитувана е општата информираност (слушнале) и познавањето (знаат).

Граѓаните покажуваат различна општа информираност и познавање на различни организации.

Графикон 6.

Познавање национални и други водечки граѓански организации

Одејќи од општа информираност (слушнале) кон познавачи (знаат), за секоја од организациите бројот значајно опаѓа, односно за повеќето истиот се преполовува.

И во однос на информираноста и во однос на познавањето највисоко на листата се главно организации со подолга историја, со масовно членство, мрежи и сојузи и организации кои работат на национално ниво.

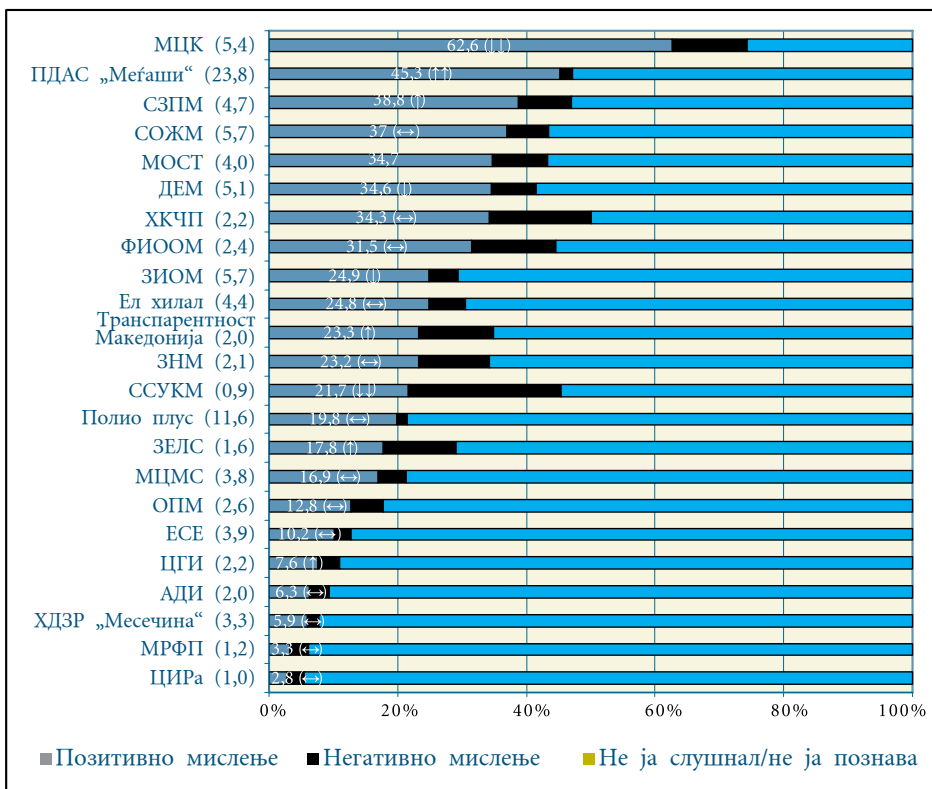
По поединечни организации, промените се мали, со исклучок на неколку организации кај кои се забележува зголемување и на информираноста и на познавањето: ЦГИ со зголемување од 30 %, односно 7 %; ЗЕЛС со зголемување од 12 %, односно 8 %; Транспарентност Македонија со зголемување од 11 %, односно 9 %; ЗНМ со зголемување од 6 %, односно 8 %. Намалувања на информираноста и познавањето се мали (под 5 % онаму каде ги има).

Од познавачите на секоја од листата на 23 организации е побарано да одговорат дали имаат позитивен или негативен став за соодветната организација.

Позитивните ставови за граѓанските организации се многукратно почести во однос на негативните. Појавата на негативни ставови за конкретни организации се јавува кај незначително малцинство од испитаниците (до 10 %). За 7 (30 %) од посочените 23 организации негативните ставови се над 10 % (од 11,1 до 23,6 %) и претставува мало малцинство од граѓаните.

Графикон 7.

Однос на позитивни наспроти негативни ставови за одредени граѓански организации

Во јавноста преовладува позитивното мислење за сите испитувани граѓански организации. Количникот на позитивни и негативни ставови е позитивен за сите организации кои биле вклучени во истражувањето, односно на секој испитаник со негативен став доаѓа минимум 1 испитаник со позитивен став (за најниско рангираната организација) до максимум 23,8 испитаници со позитивен став (за највисоко рангираната организација). Значајни промени во количникот на позитивните и негативните ставови не се забележени кај поединечните организации во однос на претходната година, со исклучок на ПДАС „Меѓаши“ со зголемување на индексот од 9,9 на 23,8. Вкупниот среден индекс за групата на организации во однос на претходната година бележи многу незначителна промена од 4,3 на 4,4.

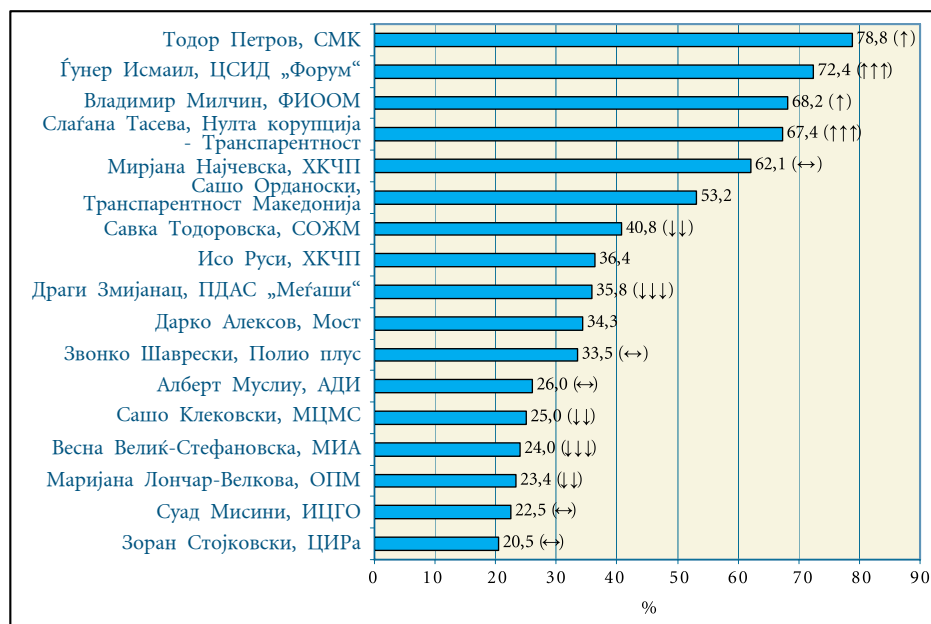
ПОЗНАВАЊЕ И СТАВОВИ ЗА ЛИЧНОСТИ ОД ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Истражувањето на познавањето личности од граѓанскиот сектор е направено на принцип на препознавање од понудена листа од 17 личности заедно со нивни фотографии.

Препознавањето на овие 17 личности е различно.

Графикон 8.

Препознавање личности од граѓанскиот сектор

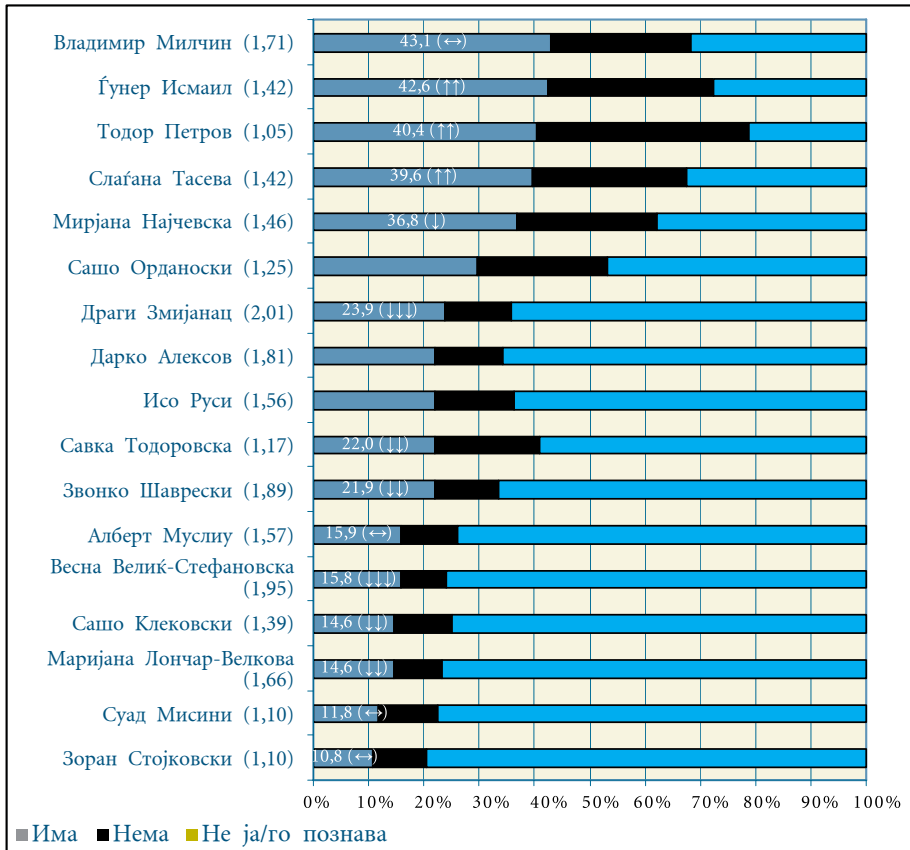
Малцинство од граѓаните знае за повеќето (2/3) од понудените личности. Една третина од личностите е препознаена од мнозинството испитаници.

Познавањето на личностите (лидерите) е поврзано со познавањето за организациите кои ги водат тие и за повеќето главно го следи истото.

Подобро познавање има за личности кои се подолго активни во секторот.

Графикон 9.

Однос доверба спрема недоверба

Индексот кој го покажува соодносот на довербата наспрема недовербата е позитивен за сите вклучени личности, што значи бројот на оние кои имаат доверба во однос на тие кои немаат е поголем. Сепак, индексот на количникот на доверба/недоверба за сите личности е значително понизок од индексот на количникот на позитивни/негативни мислења на организациите кои ги предводат тие. Во однос на претходната година за личностите кои биле вклучени, индексот покажува благо опаѓање или главно е на истото ниво. Вкупниот среден индекс за личностите во однос на претходната година покажува опаѓање од 1,9 на 1,5.

ЗАКЛУЧОЦИ

Малцинство граѓани познаваат организации кои работат во конкретни области

Малцинство од граѓаните во Македонија знаат конкретни организации кои работат во полето на сиромаштијата, граѓанското општество и борбата против корупцијата. Уште помалку, односно незначително малцинство можат да се сетат на организација која во претходните 12 месеци на кој било начин ѝ помогнала на некоја заедница.

Јавноста е подобро информирана за конкретните испитувани организации во однос на претходната година

Конкретната група на организации кои беа вклучени во истражувањето збирно има одредено зголемување и на информираноста на јавноста и на познавањето споредено со податоците добиени во 2006 г.

Корелација на познавањето граѓански организации со профилот на организациите

Колку граѓаните на Македонија знаат одделни граѓански организации е поврзано и со профилот на организациите: ниво на дејствување (локално/национално), целна група (општа/специфична), тип на организација (професионална или со малку активисти/масовно членство/мрежи или чадорски организации), сектор на дејствување.

Граѓаните покажуваат подобро познавање на организации (и нивни лидери) кои се етаблирани на национално ниво, организации со помасовно членство, мрежи и чадорски организации и организации кои постојат подолго време.

Јавноста има позитивно мислење за граѓанските организации, иако има помалку доверба во нивните лидери

Позитивното мислење за граѓанските организации преовладува кај јавноста. Лидерите на граѓанските организации исто така имаат позитивни индекси на доверба, но тие се пониски од индексите на позитивно мислење на соодветните организации.

ВОВЕД

Доколку довербата е клучна карактеристика на социјалниот капитал, толеранцијата е втората битна карактеристика и е тесно поврзана со довербата.

Толеранцијата може да се дефинира како насоки и практики на забрана на дискриминација против единка или група, со која е можно да не се согласуваат оние кои се во мнозинство. Толеранцијата е позитивен однос или почит за разликите. Толеранцијата не бара лажни изрази на ентузијазам за групи или практики за кои во основа постои неодобрување.

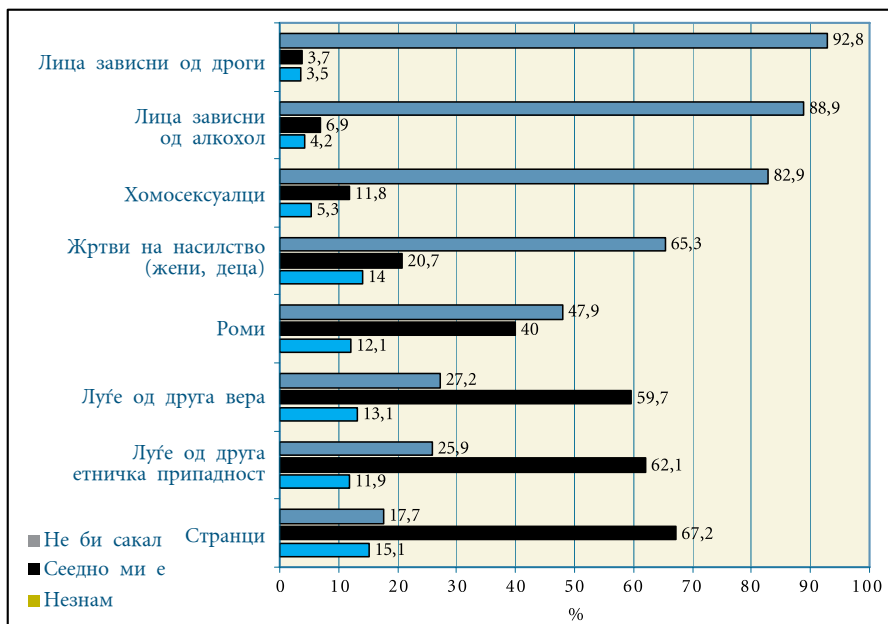
Толеранцијата е во зависност од социјалното растојание, односно дали социјалното растојание е неодредено и далечно или станува збор за односи внатре во социјалната мрежа (семејство, пријатели, соседи). Прифаќањето на разликите внатре во социјалната мрежа е поголем предизвик. Во оваа истражување толеранцијата е мерена преку степен на прифаќање разлики во соседството.

(НЕ)ТОЛЕРАНТНОСТ КОН РАЗЛИЧНИ ГРУПИ ЛУЃЕ

Големо мнозинство не сакаат соседи кои се лица зависни од дроги, лица зависни од алкохол и хомосексуалци, мнозинство не сакаат соседи кои се жртви на семејно насилство, а малцинство не сакаат за соседи Роми. Мало малцинство не сакаат и соседи кои се од друга вера и етничка припадност или странци. Впечатлива е големата разлика меѓу друга етничка припадност и Ромите, што укажува на поголема стигматизација на Ромите.

Графикон 1.

Дали би сакале следните групи луѓе да ви бидат соседи?

Во нетолеранцијата кон лицата зависни од дроги, лицата зависни од алкохол, хомосексуалците и жртвите на насилство нема битни разлики во однос на социодемографските карактеристики.

Постојат социодемографски разлики во нетолеранцијата кон Ромите, другите етнички и верски припадности и странците. Земјоделците и домаќинките имаат поголема нетолерантност кон овие групи, а поголема нетолерантност кон Ромите, другите етнички и верските припадности има и во брегалничкиот регион. Кон Ромите се понетолерантни и етничките Албанци, а потолерантни кон Ромите се во Скопје и во Повардарјето.

Нивото на толеранција кон друга етничка група е споредливо со претходни истражувања (25,9 % не сакаат соседи од друга етничка припадност, наспроти 24,6 % во 2004 година), а во пораст е нетрпеливоста кон друга верска припадност (27,2 % не сакаат соседи од друга верска припадност, наспроти 16 % во 2004 година) и странци (17,7 % не сакаат соседи од друга верска припадност, наспроти 10,1 % во 2004 година).

Постои многу голем пораст на нетолеранцијата кон лицата зависни од дроги, лицата зависни од алкохол и хомосексуалците. За соседи 92,8 % не сакаат лица зависни од дроги или 88,9 %, не сакаат лица зависни од алкохол наспроти 62 % во 2004 година, а за соседи не сакаат хомосексуалци 82,9 % наспроти 36,7 % во 2004 година.

ЗАКЛУЧОЦИ

Општа нетолерантност и многу висока нетолеранција кон одредени групи

Во Македонија има општа нетолерантност. Нема подобрување на толеранцијата од 1997 година кога во Прегледот на светските вредности е оценета со низок степен на толеранција.

Нивото на толеранција кон друга етничка група се чини е стабилизирани, а во пораст е нетрпеливоста кон друга верска припадност и странци.

Постои многу голем пораст на нетолеранција кон лицата зависни од дроги, лицата зависни од алкохол и хомосексуалците и голема нетолеранција кон жртвите на насилство (жени и деца), односно кон овие групи постои многу ниско ниво на толеранција.

Загрижувачки е и ниското ниво на толеранција кон Ромите, кое е значајно пониско од нивото на толеранција кон други етнички припадности.

ПРИЛОГ 1. ПРАШАЛНИК

Одговорите се изразени во проценти (%)

ДОВЕРБА

П1. Дали може да кажете колку доверба имате во луѓето и во институциите?

	Голема доверба	Делумна доверба	Мала доверба	Никаква дов.
Луѓе	11,1	46,2	27,0	15,7
Семејство	78,0	18,2	3,2	0,6
Држава	5,4	33,2	33,6	27,4
Деловен (приватен бизнис) сектор	8,4	43,5	32,5	15,6
Граѓански (невладиниот) сектор	5,1	40,2	34,2	19,9
Политички партии	3,7	19,4	31,4	44,8
Медиуми	4,6	48,0	33,7	13,6
Меѓународна заедница	10,4	36,9	32,5	20,1

П2. Дали може да кажете колку доверба имате во следните институции на државата?

Претседател	7,6	27,5	33,0	31,9
Влада	11,0	33,6	31,6	23,8
Собрание	2,4	30,2	36,9	30,4
Судство	3,2	17,9	36,4	42,5
Образовни институции	17	51,5	22,9	8,6
Јавни комунални претпријатија	5,6	41,7	37,0	15,6
Јавни здравствени организации	9,9	39,2	34,7	16,2
Локална самоуправа	7,7	37,1	33,8	21,4
Армијата на РМ	26,4	38,0	22,7	12,8
Полицијата на РМ	14,8	42,5	26,3	16,4

П3. Дали може да кажете колку доверба имате во следните форми на деловниот (приватен сектор)?

Големи претпријатија	11,7	36,2	32,4	19,7
Мали и средни	8,9	44,2	34	12,1
Микро (семејни)	22,5	43,7	22,6	10,2

П4. Дали може да кажете колку доверба имате во следните институции на граѓанскиот сектор?

Граѓански организации (НВО, здр. на граѓани, фондации)	7,2	38,2	35,1	18,6
Цркви и верски заедници	23,5	42,1	22,3	12,1
Синдикати	1,1	16,8	34,5	47,0
Стопански комори	3,6	20,7	40,3	34,0

П5. Дали може да кажете колку доверба имате во следните професии?

Наставници, професори	17,7	47,0	22,4	12,5
Судии	3,1	22,4	34,8	39,8
Лекари	15,6	38,9	31,3	14,2
Полицајци	9,7	40,5	30,9	18,9
Свештеници/верски лица	14,1	40,8	28,0	16,7
Цариници	1,9	15,8	34,4	47,5
Деловни (бизнис) консултанти	4,9	35,5	38,2	19,2

П6. Дали би сакале следните групи луѓе да ви бидат соседи?

	Се едно ми е	Не би сакал	Не знам
Луѓе од друга етничка припадност	62,1	25,9	11,9
Роми	40,0	47,9	12,1
Луѓе од друга вера	59,7	27,2	13,1
Странци	67,2	17,7	15,1
Лица зависни од дроги (зависници од дрога)	3,7	92,8	3,5
Лица зависни од алкохол (зависници од алкохол)	6,9	88,9	4,2
Хомосексуалци	11,8	82,9	5,3
Жртви на насилство (жени, деца)	20,7	65,3	14,0

СТАВОВИ ЗА ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

П7. Ве молам да одберете со приоритет од 1 до 2 (каде 1 е највисок приоритет) со кои два става најмногу се согласувате.

	1 приоритет	2 приоритет
Граѓанските организации се организирани од страна на граѓаните со цел да се остварат интереси на граѓаните.	24,4	16,1
Граѓанските организации служат само на интересите на странски држави и нивни фондации со чија помош се организираат и финансираат.	20,8	26,9
Многу способни луѓе не се партиски организирани. Граѓанските организации овозможуваат нивното мислење и дејствување да допре до јавноста.	18,0	24,2
Повеќето граѓански организации се средство со кое вештите поединци доаѓаат до пари и влијание.	31,2	26,9

П8. Политичките партии и нивните лидери:

Водат сметка за ставовите на граѓанските организации	7,7
Ги присвојуваат кога имаат партиски интереси	36,9
Се кријат зад одредени граѓански организации	33,3
Не знам	22,1

П9. Наведете една или повеќе граѓански организации зад кои стојат одредени политички партии и/или нивните лидери и ги користат како свои гласноговорници?

ФИООМ	3,8	Хелсиншки комитет за човекови права	0,6
МЦМС	0,6	Антикорупциска комисија	0,4
Ел хилал	0,3	Светски македонски конгрес	1,4
Мост	2,0	Унија на независни синдикати на Македонија	0,3
ССУКМ	3,6	Други	2,9
СОЖМ	1,2	Сите	0,6
Транспарентност Македонија	1,8	Не знам	79,4
Сојуз на синдикатите на Македонија	1,1		

ДОВЕРБА ВО ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

Наведете три организации во Македонија кои според Вашето мислење работат

П10. Во борба против сиромаштијата

Црвен крст и Црвена полумесечина	18,4
Ел хилал	6,9
МЦМС	0,9
Меѓународни организации	5,7
ФИООМ	3,0
Верски заедници	2,7
Државни организации	2,1
СОЖМ	0,7
Претпријатија	0,6
Нема такви	7,1
Други	3,5
Без одговор	48,5

П12. Во борбата против корупцијата

Антикорупциска комисија	13,6
Транспарентност Македонија	9,4
Транспарентност Македонија - Нулта корупција	0,6
Хелсиншки комитет	0,6
ФИООМ	1,4
Државни органи	6,1
Меѓународни организации	0,8
Нема такви	6,8
Други	0,7
Без одговор	59,9

П11. Во јакнење на граѓанското општество

ФИООМ	7,2
МЦМС	2,7
Хелсиншки комитет	3,4
Мост	3,7
Меѓународни организации	2,4
Транспарентност	1,4
Еколошки друштва	1,1
СОЖМ	1,6
Меѓаши	0,7
Хуманитарни организации	1,1
Светски македонски конгрес	0,7
Нема такви	5,4
Други	5,0
Без одговор	63,5

П13. Дали може да се сетите на некоја организација која во последните дванаесет месеци и помогнала на вашата заедница на каков и да е начин

ФИООМ	1,2
Македонски црвен крст	0,9
МЦМС	0,2
Ел хилал	0,6
ЗЕЛС	0,4
Меѓународни организации и амбасади	3,3
Претпријатија и стопански комори	0,6
Јета	0,3
Други	1,6
Не знам	90,9

14. Наведете три организации во Македонија кои според Вашето мислење придонесуваат за развој на мали и средни претпријатија, економски развој и вработување

Стопански комори	1,5
МРФП	3,5
Агенција за развој на мали и средни претпријатија	1,1
Агенции за вработување	1,9
Државни органи	3,9
Банки	1,6
Меѓународни организации и амбасади	3,3
Нема такви	9
Други	1,9
Без одговор	72,1

П15. Кои се вашите познавања и мислења за следните организации:

- 1) Никогаш не сум слушал за таа организација
- 2) Сум слушал, но не знам речиси ништо
- 3) Ја знам организацијата и имам многу негативно мислење
- 4) Ја знам организацијата и имам негативно мислење
- 5) Ја знам организацијата и имам позитивно мислење
- 6) Ја знам организацијата и имам многу позитивно мислење

	1	2	3	4	5	6
Фондација Институт отворено општество (ФИОМ)	18,7	36,8	5,2	7,9	27,6	3,9
Хелсиншки комитет за човекови права на Република Македонија	15,2	34,7	5,4	10,4	31,0	3,3
Македонски црвен крст	1,8	23,9	3,9	7,7	51,4	11,2
Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)	38,5	40,1	1,6	2,9	15,2	1,7
Ел хилал	46,1	23,4	2,2	3,5	17,4	7,4
Граѓанска асоцијација „МОСТ“	19,2	37,5	3,2	5,4	31,4	3,3
Македонска развојна фондација за претпријатија (МРФП)	70,4	23,5	1,4	1,4	2,9	0,4
Движење на екологистите на Македонија (ДЕМ)	21,0	37,5	2,9	3,9	29,9	4,7
Сојуз на студентите при Универзитетот Св. Кирил и Методиј (ССУКМ)	19,0	35,6	9,4	14,2	18,7	3,0
Асоцијација за демократски иницијативи (АДИ)	66,1	24,4	1,5	1,6	5,7	0,6
Сојуз на организации на жени во Република Македонија (СОЖМ)	15,5	41,1	2,4	4,1	31,4	5,6
Здружение за еманципација, солидарност и еднаквост (ЕСЕ)	59,3	27,9	1,3	1,3	8,7	1,5
Транспарентност Македонија	27,7	37,4	5,5	6,0	21,5	1,8

	1	2	3	4	5	6
Институт за трајни заедници (ИТЗ)/Центар за институционален развој (ЦИРа)	73,1	21,2	1,5	1,2	2,4	0,4
ХДЗР „Месечина“	65,5	26,7	0,7	1,1	5,2	0,7
ПДАС „Меѓаши“	25,4	27,5	0,5	1,4	36,4	8,9
Полио плус	55,3	23,2	0,8	0,9	15,9	3,9
Заедница на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС)	34,9	36,0	4,1	7,2	16,4	1,4
Сојуз на здруженијата на пензионерите на Македонија	12,2	40,7	3,2	5,0	33,4	5,4
Организација на потрошувачите на Македонија	43,5	38,7	1,8	3,2	11,4	1,4
Заедница на инвалидските организации на Македонија	27,4	43,2	2,1	2,3	21,5	3,4
Центар за граѓанска иницијатива	55,0	33,9	1,1	2,3	6,6	1,0
Здружение на новинарите на Македонија (ЗНМ)	20,4	45,3	4,7	6,4	21,2	2,0

П16. Колку доверба имате во следните личности од граѓанското општество?

	Има голема доверба	Претежно има доверба	Претежно нема доверба	Нема никаква доверба	Не ја/го познава
Владимир Милчин	9,9	33,2	11,6	13,6	31,8
Савка Тодоровска	3,6	18,4	10,2	8,6	59,2
Суад Мисини	2,5	9,3	6,1	4,6	77,5
Маријана Лончар-Велкова	1,4	13,2	6,4	2,4	76,6
Звонко Шаврески	4,7	17,2	8,0	3,6	66,5
Драги Змијанац	4,4	19,5	7,8	4,1	64,2
Слаѓана Тасева	8,2	31,4	16,4	11,5	32,6
Мирјана Најчевска	7,1	29,7	13,7	11,5	37,9
Сашо Клековски	2,2	12,4	7,2	3,3	75,0
Алберт Муслиу	4,9	11,0	5,4	4,7	74,0
Тодор Петров	11,9	28,5	14,7	23,7	21,2
Ѓунер Исмаил	9,6	33,0	15,0	14,9	27,6
Зоран Стојковски	1,1	9,7	6,1	3,7	79,5
Весна Велиќ-Стефановска	3,2	12,6	5,1	3,0	76,0
Сашо Орданоски	4,3	25,3	11,6	12,0	46,8
Исо Руси	4,9	17,2	8,5	5,7	63,6
Дарко Алексов	2,5	19,6	8,2	4,0	65,7

ПРИЛОГ 2. СТРУКТУРА НА ПРИМЕРОК

- во проценти (%)

ПОЛ	
Машки	51,0
Женски	49,0
ВОЗРАСТ	
18-25 год.	14,6
26-30 год.	16,0
31-40 год.	25,4
41-50 год.	21,7
50-65 год.	17,1
Над 65 год.	5,2
ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ	
Македонец	64,5
Албанец	24,6
Турчин	4,9
Ром	2,7
Србин	1,4
Влав	0,7
Друго	1,2
ОБРАЗОВАНИЕ	
Незавршено основно	2,9
Основно	17,5
Средно	56,8
Вишо / високо	22,9
МЕСТО НА ЖИВЕЕЊЕ	
Село	42,7
Град до 15.000 жители	6,6
Град од 15.000 до 50.000 жители	16,0
Град над 50.000 жители	14,7
Скопје	20,0

РАБОТЕН СТАТУС

Вработен во јавен сектор	18,0
Вработен во приватен сектор	28,0
Вработен во граѓански сектор (НВО)	0,7
Земјоделец	4,7
Домаќинка	8,6
Пензионер	9,7
Ученик, студент	8,4
Невработен	21,9

РЕГИОН

Југоисточен	9,1
Источен	9,7
Североисточен	8,5
Вардарски	6,6
Југозападен	8,9
Скопски	29,1
Пелагониски	11,0
Полошки	17,1

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“,
Скопје

316.653:342.51(497.7)“2006”

342.51:316.653(497.7)“2006”

316.653:061.1(497.7)“2006”

061.1:316.653(497.7)“2006”

КЛЕКОВСКИ, Сашо

Довербата во граѓанското општество / [автори Сашо Клековски,
Александар Кржаловски ; проектен тим Сунчица Саздовска, Даниела
Стојанова]. - Скопје : Македонски центар за меѓународна соработка,
2007. - 54 см : граф. прикази ; 25см

Содржи и : Прилог 1-2

ISBN 978-9989-102-79-3

1. Кржаловски, Александар

а) Јавно мислење - Државни институции - Македонија - 2006 б)
Државни институции - Јавно мислење - Македонија - 2006 в) Јавно
мислење - Невладини организации - Македонија - 2006 г) Невладини
организации - Јавно мислење - Македонија - 2006

COBISS.MK-ID 70454026